

FORUM THEOLOGICUM SARDICENSE

prius

БОГОСЛОВСКА МИСЪЛ

2/2022

annus XXVII

*Издание на Богословския факултет
при Софийския университет „Св. Климент Охридски“*

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главни редактори:

проф. д-р Павел Павлов, доц. д-р Светослав Риболов

Членове:

о. проф. д-р Порфириос (Джеорджи), проф. д-р Мария Йовчева, доц. д-р Ивайло Найденов, доц. д-р Йон Мариан Кройтору, проф. д-р Илияс Евангелу, доц. д-р Андриан Александров, гл. ас. д-р Полина Спирова, гл. ас. д-р Вълчан Вълчанов, ас. д-р Йоаннис Каминис

COLLEGIUM EDITORUM

Svet. Riboloff & Pavel Pavloff

Fr. Porphyrius Georgi (University of Balamand), Maria Yovtcheva (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Ivaylo Naydenov (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Ion Marian Croitoru (University of Valachia, Targoviste), Ilias Evangelou (Aristotle University of Thessaloniki), Andrian Alexandrov (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Polina Spirova (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Valchan Valchanov (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Ioannis Kaminis (University of Sofia St. Clement of Ochrid)

COLLEGIUM EVALUATORUM

Emil Traychev (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Alexander Omarchevsky (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Clara Toneva (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Dimo Penkov (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Fr. Ivan Ivanov Kyumurdjisky (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Konstantinos Nichoritis (University Macedonia), Kostadin Nushev (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Ivaylo Yanev (University of Sofia St. Clement of Ochrid), Maria Schnitter (University of Plovdiv), Ivan Dimitrov (University of Sofia), Dimitar Dimitrov (University of Veliko Tyrnovo), Maria Spasova (University of Veliko Tyrnovo), Dimiter Mirchev (Medical University of Plovdiv)

© Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

© Университетско издателство „Св. Климент Охридски“

ISSN 1310-7909

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	5
протоерей Иван Стоянов Иванов (Кюмурджийски), <i>Преподаването на православната вяра според принципите на литургичните византийски трактати. Свидетелства и интерпретация</i>	7
Svetoslav Riboloff, <i>Theological Education in Bulgaria during the Middle Centuries</i>	63
Стефан Тончев, Илиана Димова, <i>Теоретичен и практико-приложен модел за дигитализация на религиозното образование. Примерът с видео – уроците по вероучение на неделното училище към храм „Света Троица“ в гр. Стара Загора</i>	79
Гроздан Стоевски, <i>Светите тайнства Покаяние и Елеосвещение като терапевтични средства в пастирското служение</i>	103
Ивайло Василев, <i>Служението на свещеника ефимерий в учебни заведения</i>	117
Зоран Калев, <i>Речта на ангела Господен в Съд. 6:11-16</i>	135
Калин Ангелов, <i>„Външното знание“ и как да се отнасяме към него. Примерът на св. Василий Велики и св. Григорий Богослов</i>	143
Рецензии на книги	
Димитрина Чернева, Специфики на „латинската тринитарна парадигма“, II–VIII век (Рецензия на Алексей Р. Фокин, <i>Формирование тринитарной доктрины в латинской патристике</i> , Москва: Общецерковной аспирантуры и докторантуры им. свв. Кирилла и Мефодия, 2014, 782 с., ISBN 978-5-9065-4306-6)	157
Йоаннис Ст. Каминис, <i>Рецензия на John Behr, The Mystery of Christ: Life in Death</i> . Crestwood, New York: St. Vladimir’s Seminary Press, 2006, 189 с. ISBN 978-0-88141-306-9	171

CONTENTS

Foreword	5
Fr. Ivan Ivanov (Kyumurdjiyski), <i>Teaching of the Orthodox Faith according to the Principles of Liturgical Byzantine Treatises. Testimonies and Interpretation</i>	7
Svetoslav Riboloff, <i>Theological Education in Bulgaria during the Middle Centuries</i>	63
Stefan Tonchev, Iliana Dimova, <i>Ein theoretisches und praktisch-angewandtes Modell für die Digitalisierung der religiösen Bildung. Das Beispiel des Videounterrichts über Religion von der Sonntagsschule an der Kirche „Heilige Dreifaltigkeit“ in der Stadt Stara Zagora</i>	79
Goran Stoevsky, <i>The Holy Sacraments of Penance and Anointing as Therapeutic Means in Pastoral Ministry</i>	103
Ivaylo Vasilev, <i>The ministry of the ephemeral priest in educational institutions</i>	117
Zoran Kalev, <i>The Speech of the Angel of the Lord in Judges 6:11-16</i>	135
Kalin Angelov, <i>“External Knowledge” and how to approach it? The Pattern of St. Basil and St. Gregory of Nazianz</i>	143
Book Reviews	
Dimitrina Cherneva, <i>Specifics of the Latin Trinitarian Paradigm: 2nd-4th Century. A Review of Алексей Р. Фокин, Формирование тринитарной доктрины в латинской патристике, Москва: Общецерковной аспирантуры и докторантуры им. свв. Кирилла и Мефодия, 2014, 782 pp., ISBN 978-5-9065-4306-6)</i>	157
Ioannis St. Kaminis, A Review of John Behr, <i>The Mystery of Christ: Life in Death</i> . Crestwood, New York: St. Vladimir’s Seminary Press, 2006, 189 pp. ISBN 978-0-88141-306-9	171

ПРЕДГОВОР

Настоящият брой на официалното академично списание на Богословския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ дава форум на няколко вече утвърдени автори в областта на теологията и религията. На първо място е о. Иван Кюмурджийски с неговото литургично изследване, което е посветено на преплитането между химнография и догмат във византийската литургична традиция. Съчинението дава особена перспектива към вероучителните измерения на православната литургия. Вторият текст в списанието е публична лекция, произнесена от Светослав Риболов в края на месец септември, 2022 г. в Университета на Талин, Естония, в рамките на европейски академичен обмен. Следва интересното педагогическо изследване на двама колеги от Старозагорския университет и Великотърноския университет – Стефан Тончев и Илияна Димитрова. Следват статии в областта на пастирското богословие, библеистиката и патрологията, които са дело на докторанти във факултета. Със сигурност обаче и четирите статии представляват сериозни изследвания, пряко свързани с докторските дисертации на авторите. Накрая докторант Димитрина Чернева и асистент Йоаннис Каминис публикуват техните рецензии на две нови съчинения в православната богословска наука. Приятно четене!

СР

Forum Theologicum Sardicense
2/2022

Под редакцията на
проф. д-р Павел Павлов, доц. д-р Светослав Риболов

Художник на корицата и предпечатна подготовка:
Златина Карчева
Формат: 70/100/16

Издание на:
© Богословски факултет при СУ „Св. Климент Охридски“
© Университетско издателство „Св. Климент Охридски“
www.unipress.bg

Адрес на редакцията:
Богословски факултет
на СУ „Св. Климент Охридски“
София 1000, пл. „Св. Неделя“ № 19
e-mail: bogoslovskamissal@gmail.com